

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2022/562

2022 m. balandžio 6 d.

**kuriuo dėl sanglaudos veikslių dėl pabėgėlių Europoje (CARE) iš dalies keičiami reglamentai (ES)
Nr. 1303/2013 ir (ES) Nr. 223/2014**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 175 straipsnio trečią pastraipą ir 177 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami si įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) neseniai pradėta Rusijos Federacijos karinė agresija prieš Ukrainą ir besitęsiantis ginkluotas konfliktas iš esmės pakeitė saugumo padėtį Europoje. Dėl šios karinės agresijos Sąjunga, ypač jos rytiniai regionai, susiduria su dideliu asmenų srautu. Tai kelia papildomų sunkumų valstybių narių ekonomikai vis dar neatsigavus nuo COVID-19 pandemijos poveikio;
- (2) įvairias investicijas migracijos problemoms spręsti valstybės narės jau gali finansuoti pagal sanglaudos politikos programas iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Europos socialinio fondo (ESF), be kita ko, panaudodamos papildomus išteklius, skiriamus pagal Sanglaudai ir Europos teritorijoms skirtos ekonomikos gaivinimo pagalbos iniciatyvą (REACT-EU), siekdamos suteikti paramą COVID-19 pandemijos sukeltai krizei ir jos socialiniams padariniams įveikti skirtiems veiksliams skatinti ir pasirengti žaliajam, skaitmeniniam ir atspariam ekonomikos atgaivinimui. Veiksmai gali apimti investicijas socialinės įtraukties, sveikatos, švietimo, užimtumo, būsto ir vaikų priežiūros srityse, be kita ko, investuojant į infrastruktūrą, palankių sąlygų neturinčių miesto teritorijų atnaujinimą, taip pat veiksmus, kuriais siekiama mažinti migrantų teritorinę ir švietimo atskirtį, ir startuolius. Valstybės narės gali perskirstyti likusius savo programų išteklius šioms migracijos problemoms spręsti. Be to, pagalbai maistu ir pagrindinei materialinei pagalbai teikti nuo Rusijos Federacijos karinės agresijos nukentėjusiems asmenims, įskaitant trečiųjų šalių piliečius, taip pat gali būti naudojamos Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (EPLSAF) lėšos;

⁽¹⁾ 2022 m. kovo 23 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ 2022 m. kovo 24 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2022 m. balandžio 4 d. Tarybos sprendimas.

- (3) papildomiems pagal REACT-EU skiriamams ištekliams jau taikomos įvairios lankstumo galimybės jų įgyvendinimo tvarkoje, tačiau reikia galimybių lanksčiau naudoti 2014–2020 m. daugiametėje finansinėje programoje numatytus ERPF, ESF ir EPLSAF išteklius. Atsižvelgiant į tai, kad reikia skubiai spręsti migracijos problemas, kylančias dėl Rusijos Federacijos karinės agresijos prieš Ukrainą, veiksmai, kurių imamasi šioms problemoms spręsti, turėtų būti laikomi tinkamais finansuoti nuo tos karinės agresijos pradžios dienos. Be to, reiktų numatyti galimybę lanksčiau naudoti ERPF ir ESF lėšas tokiems veiksams, kad programų lėšas būtų galima naudoti greitai, su sąlyga, kad finansuojamas veiksmas atitinka veiksmų programą, prireikus, su padarytais pakeitimais. Tos lankstumo nuostatos turėtų papildyti jau numatytas papildomo veiksmų finansavimo galimybes. Taip pat reiktų nustatyti supaprastintą duomenų atsiskaitymo dėl minėtų veiksmų dalyvių tvarką;
- (4) siekiant užtikrinti, kad paveikti asmenys galėtų nedelsiant gauti pagalbą iš EPLSAF, tikslinga leisti valstybėms narėms iš dalies pakeisti tam tikrus iš EPLSAF remiamų veiksmų programų elementus nereikalaujant, kad būtų priimtas Komisijos sprendimas;
- (5) siekiant, kad esamo finansavimo poveikis būtų kuo didesnis, pagal sanglaudos politiką teikiama parama visų pirma turėtų papildyti veiksmus, finansuojamus Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo lėšomis;
- (6) COVID-19 pandemijos poveikis valstybėms narėms – beprecedentis. Dėl tos pandemijos valstybių narių biudžetai patyrė didžiulį spaudimą, nes staigiai ir smarkiai išaugo viešųjų investicijų, būtinų sveikatos priežiūros sistemoms ir kitiems ekonomikos sektoriams, poreikis. Be to, dėl jo kyla pavojus, kad bus sutrikdyta parama labiausiai skurstantiems asmenims. Dėl to susidarė išskirtinė padėtis, kuriai spręsti būtinos specialios priemonės;
- (7) siekiant reaguoti į COVID-19 protrūkio poveikį, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1301/2013 ⁽³⁾ ir (ES) Nr. 1303/2013 ⁽⁴⁾ buvo iš dalies pakeisti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/460 ⁽⁵⁾, kad būtų sudarytos lankstesnės sąlygos įgyvendinti ERPF, ESF ir Sanglaudos fondo (toliau – fondai), taip pat Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo remiamas programas. Vis dėlto tos krizės didelis neigiamas poveikis Sąjungos ekonomikai ir visuomenei dar pablogėjo, todėl abu reglamentai buvo dar kartą iš dalies pakeisti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/558 ⁽⁶⁾.

Be to, siekiant reaguoti į COVID-19 krizės poveikį labiausiai skurstantiems asmenims, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 223/2014 ⁽⁷⁾ taip pat buvo iš dalies pakeistas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/559 ⁽⁸⁾, siekiant nustatyti konkrečias EPLSAF priemones, susijusias su COVID-19 protrūkiu. Tais pakeitimais valstybėms narėms buvo suteiktas išskirtinis papildomas lankstumas, kad jos galėtų susitelkti į būtiną atsaką į šią precedento neturinčią krizę, padidinus galimybę sutelkti nepanaudotą fondų paramą ir

⁽³⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1301/2013 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 289).

⁽⁴⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui bei Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

⁽⁵⁾ 2020 m. kovo 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/460, kuriuo dėl konkrečių priemonių investicijoms į valstybių narių sveikatos priežiūros sistemas ir kitus jų ekonomikos sektorius sutelkti reaguojant į COVID-19 protrūkį iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013 ir (ES) Nr. 508/2014 (Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva) (OL L 99, 2020 3 31, p. 5).

⁽⁶⁾ 2020 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/558, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1301/2013 ir (ES) Nr. 1303/2013, kiek tai susiję su konkrečiomis priemonėmis, kuriomis sudaromos išskirtinės lankstios sąlygos naudoti Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšas reaguojant į COVID-19 protrūkį (OL L 130, 2020 4 24, p. 1).

⁽⁷⁾ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 223/2014 dėl Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (OL L 72, 2014 3 12, p. 1).

⁽⁸⁾ 2020 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/559, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 223/2014, kiek tai susiję su konkrečių kovos su COVID-19 protrūkiu priemonių nustatymu (OL L 130, 2020 4 24, p. 7).

supaprastinus su programų įgyvendinimu susijusius procedūrinius reikalavimus, kad būtų galima greitai reaguoti į tą krizę. Vėliau Reglamentą (ES) Nr. 1303/2013 iš dalies pakeitus Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/2221 ⁽⁹⁾ numatyta nemažai papildomų išteklių, sukuriant Sanglaudai ir REACT-EU, siekiant suteikti paramą COVID-19 pandemijos sukeltai krizei ir jos socialiniams padariniams įveikti skirtiems veiksams skatinti ir pasirengti žaliajam, skaitmeniniam ir atspariam ekonomikos atgaivinimui.

Priimant tą patį dokumentų rinkinį Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/177 ⁽¹⁰⁾ taip pat iš dalies pakeistas Reglamentas (ES) Nr. 223/2014, kad įgyvendindamos EPLSAF paramą valstybės narės galėtų sutelkti tuos papildomus išteklius labiausiai skurstantiems asmenims;

- (8) 2014–2020 m. programavimo laikotarpiui numatytos lankstumo priemonės ir papildomi išteklių padėjo valstybėms narėms reaguoti į krizę ir imtis ekonomikos gaivinimo veiksų, tačiau dėl naujų koronaviruso atmainų, visų pirma omikron, ir plataus masto apribojimų griežtinimo 2021 m. paskutinį ketvirtį valstybių narių ekonomikai ir visuomenei ir toliau buvo daromas didelis neigiamas poveikis ir trukdoma įprastai įgyvendinti sanglaudos politikos programas ir EPLSAF remiamas programas. Neseniai pradėta Rusijos Federacijos karinė agresija ir su ja susiję migracijos srautai dar labiau padidino šį poveikį ir rizikuojama dar labiau pakenkti Sąjungos ekonomikos atsigavimui. Todėl, atsižvelgiant į Reglamente (ES) 2020/558 numatytą galimybę, būtina išimties tvarka pratęsti vienos iš tuo reglamentu nustatytų priemonių, t. y. galimybės 2020–2021 ataskaitiniais metais taikyti 100 % bendro finansavimo normą, taikymą kitiems ataskaitiniams metams;
- (9) siekiant sumažinti našta, tenkančią valstybės biudžetams dėl poreikio reaguoti į su krize susijusius veiksmus, paspartinti programų įgyvendinimą ir sudaryti sąlygas investicijoms, kurių reikia regionams gaivinti, valstybėms narėms turėtų būti suteikta išskirtinė galimybė taikyti 100 % bendro finansavimo normą ERPF, ESF, Sanglaudos fondo arba EPLSAF lėšomis remiami programai taip pat ir 2021–2022 ataskaitiniais metais;
- (10) siekiant laikytis daugiametėje finansinėje programoje nustatytų 2022 ir 2023 m. mokėjimų viršutinių ribų, tiems metams turėtų būti nustatyta mokėjimų, atliktinų taikant 100 % bendro finansavimo normą pagal ERPF, Sanglaudos fondą arba ESF, viršutinė riba. Mokėjimus, kurie negali būti atlikti taikant tas viršutines ribas, Komisija turėtų, atsižvelgdama į turimas lėšas, atlikti kuo anksčiau, kai patvirtinamos sąskaitos arba atliekami tolesni mokėjimai. Tokie atidėtieji mokėjimai neturėtų daryti poveikio sąskaitų pripažinimui ar jokio kito poveikio;
- (11) atsižvelgiant į tai, kad 100 % bendro finansavimo normos taikymas iš esmės nepaveiks pačių veiksų programų turinio, tikslinga sudaryti sąlygas jas įgyvendinti greitai, nereikalaujant, kad būtų priimtas Komisijos sprendimas, kuriuo patvirtinami valstybių narių padaryti veiksų programos finansinių lentelių pakeitimai. Vis dėlto valstybė narė turėtų pateikti patikslintas finansines lenteles prieš galutinę ataskaitinių metų mokėjimo paraišką. Galimi susiję pakeitimai, įskaitant rodiklių vertes, gali būti daromi vėliau iš dalies keičiant programą pasibaigus ataskaitiniams metams;
- (12) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. nustatyti lankstumo priemonės fondų paramos teikimo srityje, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

⁽⁹⁾ 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/2221, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kiek tai susiję su papildomais ištekliais ir įgyvendinimo taisyklėmis, siekiant suteikti paramą COVID-19 pandemijos sukeltai krizei ir jos socialiniams padariniams įveikti skirtiems veiksams skatinti ir pasirengti žaliajam, skaitmeniniam ir atspariam ekonomikos atgaivinimui (REACT-EU) (OL L 437, 2020 12 28, p. 30).

⁽¹⁰⁾ 2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/177, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 223/2014, kiek tai susiję su konkrečių priemonių su COVID-19 protrikiu susijusiai krizei įveikti nustatymu (OL L 53, 2021 2 16, p. 1).

- (13) todėl reglamentai (ES) Nr. 1303/2013 ir (ES) Nr. 223/2014 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti;
- (14) atsižvelgiant į poreikį skubiai spręsti dėl neseniai pradėtos Rusijos Federacijos karinės agresijos kylančias migracijos problemas ir besitęsiančią COVID-19 pandemijos sukeltą visuomenės sveikatos krizę, tikslinga taikyti išimtį dėl aštuonių savaičių laikotarpio, nustatyto prie ES sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje;
- (15) atsižvelgiant į poreikį sudaryti sąlygas valstybėms narėms iš dalies pakeisti savo programas laiku, kad 100 % bendro finansavimo norma būtų taikoma 2021–2022 ataskaitiniais metais, šis reglamentas turėtų įsigaliooti skubos tvarka kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013 iš dalies keičiamas taip:

- 1) į 25a straipsnį įterpiama ši dalis:

„1a. Nukrypstant nuo 60 straipsnio 1 dalies ir 120 straipsnio 3 dalies pirmos ir ketvirtos pastraipų, išlaidoms, deklaruotoms mokėjimo paraiškose ataskaitiniais metais, kurie prasideda 2021 m. liepos 1 d. ir baigiasi 2022 m. birželio 30 d., vienai ar daugiau ERPF, ESF arba Sanglaudos fondo remiamos programos prioritetinių krypčių, gali būti taikoma 100 % bendro finansavimo norma.

Nukrypstant nuo 30 straipsnio 1 ir 2 dalių ir 96 straipsnio 10 dalies, nereikalaujama, kad norint taikyti 100 % bendro finansavimo normą Komisija priimtų sprendimą, kuriuo patvirtinamas programos pakeitimas. Valstybė narė pateikia Komisijai patikslintas finansines lenteles po to, kai jas patvirtina stebėsenos komitetas. 100 % bendro finansavimo norma taikoma tik tuo atveju, jei finansinės lentelės Komisijai pateikiamos prieš pateikiant galutinę tarpinio mokėjimo paraišką pagal 135 straipsnio 2 dalį už ataskaitinius metus, kurie prasideda 2021 m. liepos 1 d. ir baigiasi 2022 m. birželio 30 d.

Bendra papildomų mokėjimų, atliktinų taikant 100 % bendro finansavimo normą, suma 2022 m. neviršija 5 mlrd. EUR, o 2023 m. – 1 mlrd. EUR.

Komisija atlieka tarpinius mokėjimus taikydama bendro finansavimo normą, taikomą atitinkamoms prioritetinėms kryptims iki antroje pastraipoje nurodyto dokumentų pateikimo. Nukrypdamą nuo 135 straipsnio 5 dalies, Komisija, gavusi visas galutines 2021–2022 ataskaitinių metų tarpinio mokėjimo paraiškas, sumoka papildomas sumas, mokėtinas taikant 100 % bendro finansavimo normą, prireikus proporcingai, kad būtų laikomasi trečioje pastraipoje nustatytų viršutinių ribų.

Nukrypstant nuo 139 straipsnio 7 dalies, likusios sumos, mokėtinos taikant 100 % bendro finansavimo normą, kurių siekiant laikytis trečioje pastraipoje nustatytų viršutinių ribų negalima išmokėti patvirtinus sąskaitas, išmokamos 2024 m. arba vėliau.“;

- 2) 65 straipsnio 10 dalis papildoma šia pastraipa:

„Nukrypstant nuo 9 dalies, išlaidos veiksams, kuriais sprendžiamos dėl Rusijos Federacijos karinės agresijos kylančios migracijos problemos, laikomos tinkamomis finansuoti nuo 2022 m. vasario 24 d.“;

- 3) 98 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. Veiksmai, kuriais sprendžiamos dėl Rusijos Federacijos karinės agresijos kylančios migracijos problemos, gali būti finansuojami ERPF arba ESF lėšomis, remiantis kitam fondui taikomomis taisyklėmis.

Tokiais atvejais tie veiksmai programuojami pagal to kito fondo specialią prioritetinę kryptį ir jais padedama įgyvendinti atitinkamus to fondo investavimo prioritetus.

Kai reikia pateikti duomenis apie dalyvius, susijusius su veiksmais, vykdomais pagal antroje pastraipoje nurodytą specialią prioritetinę kryptį, tie duomenys grindžiami informacija pagrįstais įverčiais ir neviršija bendro remiamų asmenų ir vaikų iki 18 metų amžiaus skaičiaus.

Ši dalis netaikoma programoms, kuriomis siekiama Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo.“

2 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 223/2014 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 223/2014 iš dalies keičiamas taip:

1) 9 straipsnio 4 dalis papildoma šia pastraipa:

„Pirma ir antra pastraipos taip pat taikomos siekiant pakeisti veiksmų programos, kuria sprendžiamos dėl Rusijos Federacijos karinės agresijos kylančios migracijos problemos, elementus.“;

2) 20 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„1b. Nukrypstant nuo 1 dalies, 100 % bendro finansavimo norma gali būti taikoma mokėjimo paraiškose deklaruotoms išlaidoms ataskaitiniais metais, prasidedančiais 2021 m. liepos 1 d. ir pasibaigiančiais 2022 m. birželio 30 d.

Nukrypstant nuo 9 straipsnio 1, 2 ir 3 dalių, nereikalaujama, kad norint taikyti 100 % bendro finansavimo normą Komisija priimtų sprendimą, kuriuo patvirtinamas programos pakeitimas. Valstybė narė pateikia Komisijai patikslintas finansines lenteles, nurodytas I priede nustatytų veiksmų programų pavyzdžių 5.1 poskirsnyje. 100 % bendro finansavimo norma taikoma tik tuo atveju, jei finansinės lentelės Komisijai pateikiamos prieš pateikiant galutinę tarpinio mokėjimo paraišką pagal 45 straipsnio 2 dalį už ataskaitinius metus, kurie prasideda 2021 m. liepos 1 d. ir baigiasi 2022 m. birželio 30 d.“;

3) 22 straipsnio 4 dalis papildoma šia pastraipa:

„Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, išlaidos veiksams, kuriais sprendžiamos dėl Rusijos Federacijos karinės agresijos kylančios migracijos problemos, laikomos tinkamomis finansuoti nuo 2022 m. vasario 24 d.“

3 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2022 m. balandžio 6 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė
R. METSOLA

Tarybos vardu
Pirmininkas
C. BEAUNE